

Udtalelser vare saa uforbeholdne angaaende Kongemagtens og Landstingets Stilling, at det ikke er til at tage fejl af, og hvis han er en nærmere Fortolker af den ærede første Talers Ord, saa vide vi, hvad den hele Politik vil sigte til: Hans Majestæt Kongen holdes i en Art politisk Fangenskab o. s. v.“ Dernæst lagde han mig de Ord i Munden: „Den danske Adel er halvvejs fortysket“. Rigtignok lagde han til: „Saaledes maatte det vel opfattes“, han har dog altsaa haft en Tvivl om, hvorvidt det forholdt sig, som han sagde.

Hvad har jeg nu sagt med Hensyn til det første Punkt? Der har jeg udtalt, gaaende ud fra en politisk Domfældelse i disse Dage i Tyskland, at selvfølgelig kunde jeg ikke falde paa her om vore Forhold at benytte saadanne Udtalelser som dem, der ere fremkomne fra vedkommende Mand i den tyske Presse; men, sagde jeg: „det kan dog vistnok siges om Konger i Almindelighed, at de ikke have let ved at vide, hvad der bevæger Folket“. Jeg indser ikke, at der kan være noget anstødeligt i den Udtalelse, og jeg kan ikke se, at der ligger noget, der tyder paa, at man fra vor Side kunde ønske at svække Kongens fri Valg af Ministre, idet jeg tilføjede: „Det er rigtigt, at vi have forlangt af Højre, at det skulde gaa saa vidt i Respekt for vor Grundlov og i konstitutionel Velanstændighed, at det, naar det viser sig, at det ikke mere kan føre Udviklingen videre, men staar inkompetent over for de Spørgsmaal, som bevæge hele det kraftige og dygtige Folk, som vi alle sammen ere Sønder af, da havde tilstrækkeligt Mod over for sit eget Parti til at henlede Kongens Opmærksomhed paa de Mænd, som hans fri Valg burde falde paa“. Jeg ser ikke, at der er noget anstødeligt i den Udtalelse, jeg mener tværtimod, at det er berettiget at sige over for de Herrer, der have siddet ved Magten saa længe, at de i det Øjeblik de ikke længere kunne gøre Fyldest, saa deres Ministerium maatte gaa af, havde en konstitutionel Pligt til at henlede Kongens Opmærksomhed paa Mænd af det Parti, som nærmest maatte siges at kunne føre Udviklingen videre. Thi der er da vel ingen, der vil benægte, at det er den afgaaende Konseilpræsidents Pligt over for Hans Majestæt Kongen at udpege de Mænd, som det vilde være naturligt, at Hans Majestæt henvendte sig til. En anden Ting er det, om Hans Majestæt følger Raadet — men har Højre foreslaaet Hans Majestæt at kalde saadanne Mænd? — det vide vi jo ikke, og Sandsynligheden er for, at det ikke har gjort

det — men har Højre gjort det, falder selvfølgelig det Ansvar for Højre bort i det Øjeblik, Hans Majestæt ikke følger Antydningen. Deri ligger ikke fra vor Side nogen Fornægtelse af Kongens fri Ret, men kun et berettiget Krav fra vor Side til Højrepartiet om at opfylde sin konstitutionelle Pligt i saa Henseende. Der har altsaa ikke i mine Ord i mindste Maade ligget nogen Antydning af det, som den ærede Rigsdagsmand har lagt mig i Munden, hans Sejr over den mig tillagte Paastand var derfor et let vundet Slag.

Den anden Ytring, som den ærede Rigsdagsmand lægger mig i Munden, er den, at den danske Adel er halvvejs fortysket. I den Henseende har jeg jo sagt følgende, idet jeg omtalte Folkets Fædrelandskærlighed, og hvorledes man aldeles objektivt set maatte gaa ud fra, at de, der vare mest direkte opfordrede til at arbejde for at bevare vort Fædrelands Frihed og Selvstændighed, var dem, der under en eventuel Besejring vilde komme til at lide mest — og det kan dog vel ikke nægtes, at den Klasse af Befolkningen vil lide mest, som er saaledes bunden til Landet, at den ikke kan flytte derfra, og at derimod de, der staa friere, enten fordi de ved Rigdom eller paa anden Maade kunne unddrage sig det fremmede Herredømme, dog maa siges, aldeles objektivt set, at kunne tænkes mindre stærkt paavirkede i den nævnte Henseende end Borger og Bonde. — Jeg udtalte derefter først om Embedsstanden, at den selvfølgelig er i Besiddelse af det samme Maal af Fædrelandskærlighed, som alle vi andre, og er villig til i saa Henseende at opfylde sin Pligt, og fortsatte dernæst: „Naar man henviser til Godsejerne og Adelen som dem, der i Særdeleshed skulde være konservative, vil jeg sige: Ja, selvfølgelig, Adelen er ligesom Bonden for en stor Del knyttet til Jorden, og vi træffe inden for dens Kreds den samme Kærlighed til Landet og Interesse for at bevare det nedarvede som hos Bonden“. Jeg ser ikke, at der deri ligger nogen som helst Beskyldning for eller Antydning af Beskyldning for Mangel paa Interesse for vort Lands Ve og Vel eller Mangel paa Fædrelandskærlighed; noget saadant kan man ikke bebrejde mig, men jeg tilføjede ganske vist: „Men her i vort lille Land maa vi indrømme, at en Del af Godsejerne leve i Tyskland, og at det saakaldte konservative Parti faar mange af sine Stemmer af tyske Godsejeres Betjente“. Ligger deri nogen Beskyldning mod den danske Adel? Er det ikke Tilfældet, at 5 à 6 pCt. af de